

Reactie Coalitie Geen Kind in de Cel op de brief van Staatssecretaris Teeven van Veiligheid en Justitie van d.d. 28 mei 2014.

Geen Kind in de Cel: van theorie naar praktijk

De Coalitie Geen Kind in de Cel stelt met waardering vast dat staatssecretaris Teeven van Veiligheid en Justitie een grote stap voorwaarts heeft gezet om minder onschuldige vreemdelingenkinderen in de cel te zetten. Grensdetentie voor gezinnen met kinderen die op Schiphol asiel aanvragen, zal alleen nog in zeer uitzonderlijke situaties toegepast worden waar dit eerder standaard gebeurde.

Staatssecretaris Teeven schrijft in zijn [brief](#) van 28 mei 2014 dat hij het uitgangspunt onderschrijft dat een kind niet in de cel thuishoort. De Coalitie Geen Kind in de Cel, die al sinds 2006 strijdt tegen het vastzetten van kinderen vanwege hun migratierechtelijke status, is verheugd over deze belangrijke verbetering. Met de nieuwe maatregelen komt de Staatssecretaris meer tegemoet aan het kinderrechtelijk beginsel dat is vervat in artikel 37 van het VN-Kinderrechtenverdrag.

Helaas blijft het ook met de nieuwe plannen mogelijk om (gezinnen met) kinderen op migratiegronden te detineren. De Coalitie Geen Kind in de Cel blijft pleiten voor een wettelijk verbod op het detineren van kinderen vanwege hun migratiestatus. In Zeist zal voor hen zal een nieuwe locatie met meer vrijheden worden ontwikkeld.

Grensdetentie grotendeels afgeschaft

Gezinnen met kinderen die op Schiphol asiel aanvragen, zullen voortaan direct na aankomst gescreend worden op risico's van mensenhandel, waarbij met name bedoeld wordt op kinderen die niet bij de volwassenen horen met wie ze het land zijn binnengekomen en mogelijk slachtoffer zouden kunnen zijn of worden van uitbuiting. Dit proces duurt enkele uren. Als er geen signalen van mensenhandel zijn, worden de gezinnen doorgestuurd naar Ter Apel waar zij in vrijheid de asielprocedure kunnen doorlopen. De Coalitie Geen Kind in de Cel heeft er onder meer in de publicatie '[Papa hebben we iets ergs gedaan?](#)', op gewezen dat het onderscheid dat tot nu toe gemaakt werd tussen gezinnen die over land en die via de lucht naar Nederland komen, ongerechtvaardigd is. In 2013 zaten 70 gezinnen met 120 kinderen in grensdetentie in het Justitieel Complex Schiphol. Slechts een enkel gezin kreeg geen toegang tot Nederland, de anderen werden doorgestuurd naar een open centrum. De staatssecretaris schrijft nu dat hij daarom verwacht dat voortaan slechts nog een enkel gezin in grensdetentie geplaatst zal worden.

De check op mensenhandel zal worden uitgevoerd door de Koninklijke Marechaussee in samenwerking met de Immigratie- en Naturalisatiedienst. De Coalitie Geen Kind in de Cel onderschrijft het belang om alert te zijn op signalen van mensenhandel en dringt erop aan om bij de screening gespecialiseerde deskundigen in te schakelen.

Nieuwe locatie die niet op gevangenis lijkt

Staatssecretaris Teeven verwacht dat begin 2015 een nieuwe locatie zal worden geopend waar grensdetentie en vreemdelingenbewaring voor gezinnen met kinderen en voor alleenstaande minderjarige vreemdelingen zal worden opgelegd. Hij onderstreept dat daarbij veel van de aanbevelingen van de Coalitie Geen Kind in de Cel ter harte zijn genomen. Zo verblijven de gezinnen bij elkaar in aparte paviljoens waar ze zelfstandig kunnen koken, waar de gezinseenheid behouden blijft en ouders daarmee beter in hun rol als opvoeder gerespecteerd worden. Het vermaledijde luikje in de deur verdwijnt en het gezin kan de 'woning' zelf van binnen afsluiten. In deze 'gesloten gezinslocatie' kunnen de mensen zich vrij over het terrein bewegen maar kunnen zij de locatie niet verlaten. De gezinnen zullen toegang hebben tot internet en E-mail, wat belangrijk is. Er zullen gespecialiseerde begeleiders werken die specifiek aandacht hebben voor de positie van het kind en die geen uniform dragen. Ook betrokken organisaties zullen op de locatie kunnen werken. De Coalitie denkt dat het belangrijk is om daarbij ook te kijken naar organisaties die activiteiten kunnen organiseren met de kinderen. De Coalitie Geen Kind in de Cel is verheugd over de belangrijke verbeteringen.

De Coalitie Geen Kind in de Cel benadrukt echter dat ook vrijheidsberoving in een kindvriendelijke omgeving alleen bij hoge uitzondering mag worden toegepast. Vrijheidsontneming van kinderen enkel om redenen van migratiecontrole is in beginsel nooit in het belang van het kind. Het zal een bijzondere inspanning vragen om het penitentiaire karakter van de locatie in Zeist aan te passen tot een kindvriendelijke omgeving. Als deze vorm van detentie daadwerkelijk maximaal voor enkele dagen wordt toegepast, is er waarschijnlijk geen onderwijsaanbod nodig. De Coalitie gaat hier vooralsnog van uit.

Gezinnen in bewaring voor uitzetting

Staatssecretaris Teeven kondigt aan dat gezinnen die uitgezet gaan worden en aangeven daar niet aan mee te werken ook in de nieuwe gesloten gezinslocatie geplaatst gaan worden. Sinds 13 september 2013 worden gezinnen met kinderen in beginsel niet meer in vreemdelingenbewaring geplaatst als hun uitzetting aanstaande is. Dat kon voor die tijd tot maximaal veertien dagen. Van 1 januari tot 13 september 2013 ging het om 80 gezinnen met 160 kinderen. Tussen 13 september 2013 en 1 mei 2014 waren dat minder dan 10 gezinnen met 10 kinderen. Sinds de beleidswijziging kwam het voor dat gezinnen met kinderen in de illegaliteit verdwenen als ze hoorden dat ze uitgezet zouden worden. De Coalitie Geen Kind in de Cel heeft aangedrongen op een betere begeleiding na deze voor de gezinnen natuurlijk beangstigende mededeling over hun uitzetting.

Alleenstaande minderjarige vreemdelingen

In 2013 zaten 30 alleenstaande minderjarige vreemdelingen gemiddeld 39 dagen op vreemdelingenrechtelijke titel in een justitiële jeugdinrichting. Dit is aanzienlijk langer dan de maximaal twee weken die voor gezinnen met kinderen tot nu toe werd gehanteerd. Sinds 2011 worden deze kinderen alleen op grond van contra-indicaties in vreemdelingenbewaring gezet, zoals wanneer zij zich eerder aan toezicht hebben onttrokken. Ook kunnen zij, net als de gezinnen met kinderen voorheen, maximaal veertien dagen voor vertrek in vreemdelingenbewaring gezet worden. Grensdetentie wordt niet toegepast bij deze minderjarigen. Omdat zij niet samen vastgezet mogen worden met strafrechtelijk geplaatste jongeren, konden zij nauwelijks deelnemen aan de educatieve en recreatieprogramma's in de justitiële jeugdinrichtingen. Daarom kondigt Teeven aan dat er in de nieuwe gesloten gezinslocatie ook een apart paviljoen voor alleenstaande minderjarige vreemdelingen komt. De Coalitie Geen Kind in de Cel denkt dat dit wellicht een verbetering is voor deze kinderen maar blijft daarbij onderstrepen dat het absoluut noodzakelijk is om telkens een individuele belangenafweging te maken en niet standaard bij de aanwezigheid van eventuele contra-indicaties tot vrijheidsontneming over te gaan.

Samenvattend

De Coalitie Geen Kind in de Cel is blij dat de Staatssecretaris de opsluiting van (gezinnen met) kinderen verder wil beperken, en dat er (in geval van uitzonderingen) toch gekozen wordt voor een kindvriendelijke locatie met meer vrijheid.

De Coalitie acht het wel van groot belang dat plaatsing in deze nieuwe gesloten gezinslocatie daadwerkelijk als ultimatum remedium wordt ingezet. Vrijheidsberoving van kinderen (ook in een kindvriendelijke omgeving) op beleidsmatige migratiegronden staat op gespannen voet met het ultimatum remedium beginsel uit het VN-Kinderrechtenverdrag.

Het kan niet zo zijn dat met de komst van een 'kindvriendelijke' locatie de drempel om te detineren in de praktijk omlaag gaat.

De Coalitie Geen Kind in de Cel zal nauwgezet de ontwikkelingen rondom vreemdelingendetentie en kinderen volgen.

Contact: Defence for Children, coördinator Coalitie Geen Kind in de Cel. Tel 071 516 09 80.